

Vlaams
Parlement

stuk **1565** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 19 april 2012 (2011-2012)

Gedachtewisseling

over de voortgang van de uitvoering
van de aanbevelingen van de resolutie ‘Sneller door Beter’

Verslag

namens de Commissie Versnelling Maatschappelijk
Belangrijke Investeringsprojecten
uitgebracht door de heer Dirk Peeters

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Johan Sauwens.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Lode Ceyssens, Dirk de Kort, Johan Sauwens;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
de dames Tine Eerlingen, Lies Jans;
de heer Lode Vereeck;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

de heer Robrecht Bothuyne, de dames Karin Brouwers, Martine Fournier, Tinne Rombouts;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn;
de heer Jean-Jacques De Gucht, mevrouw Annick De Ridder;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
de heren Jan Peumans, Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
mevrouw Mieke Vogels.

Stukken in het dossier:

1565 (2011-2012) – Nr. 1: Verslag over gedachtewisseling

858 (2010-2011) – Nr. 1 t.e.m. 6: Verslagen

Op 12 maart 2012 besprak de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten de stand van zaken van de uitvoering van de aanbevelingen van de resolutie ‘Sneller door Beter’, met de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, en mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur.

I. UITEENZETTING DOOR MINISTER PHILIPPE MUYTERS EN MINISTER JOKE SCHAUVLIEGE

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, we willen vandaag een update geven van de belangrijkste quick wins. Daarnaast willen we de twee belangrijke projecten van de Visienota Versnellen van investeringsprojecten, namelijk het kaderdecreet Investeringsprojecten en de omgevingsvergunning, meer in detail bekijken.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van deze commissie en de commissie-Berx, die gepresenteerd werden in het voorjaar van 2010, heeft de Vlaamse Regering op 15 oktober 2010 een visienota goedgekeurd die die aanbevelingen concretiseert. Het eerste deel van de visienota bevat de algemene verbeteringen, waarin ook de quick wins zitten. Binnen de algemene verbeteringen heb je twee grote pakketten. Ten eerste: de integratie en vereenvoudiging van bestaande procedures, met als doelstelling om zo veel mogelijk procedures te laten samenlopen, waardoor ook tijdswinst wordt geboekt. Ten tweede: het stimuleren van samenwerking. De overheid en de ambtenaren moeten oplossingsgericht samenwerken met de initiatiefnemers, om zo betere beslissingen te nemen over het project dat men wil uitwerken en onderwerpen aan procedures. Dat leidt tot een betere en meer transparante besluitvorming, want het maatschappelijk draagvlak wordt erdoor vergroot. Een van de quick wins is dat we de projectvergadering, die al in de Vlaamse codex stond, zo breed mogelijk gaan toepassen.

Het tweede deel van de visienota behelst de grondige hervorming van de aanpak van investeringsprojecten, het kaderdecreet Investeringsprojecten. In eerste instantie werken we aan een methodiek in de vorm van de zogenaamde routeplanner. De routeplanner heeft als uitgangspunt een kwalitatieve procesaanpak, met aandacht voor inspraak en participatie, voor geïntegreerd administratief- en bestuursniveauoverschrijdend samenwerken, voor integratie van onderzoeken, voor trechtering, transparantie en duidelijkheid van beslissingen. De routeplanner gaat uit van maatwerk, en wordt daarom uitgebouwd in een aantal blokken, aandachtspunten, bouwstenen en richtlijnen. De filosofie van de routeplanner is dat je naargelang het proces bekijkt wat je wel of niet kunt gebruiken. Het is een tool om de projectleiders te ondersteunen in het proces met betrekking tot complexe investeringsprojecten.

Een eerste versie van het kaderdecreet is door het projectteam uitgewerkt. Het wordt nu binnen de regering besproken. We nemen ons voor om er zo snel mogelijk mee naar buiten te komen om de inbreng van alle betrokkenen en van deze commissie mee te kunnen nemen.

Net voor de jaarwisseling werd de conceptnota over de omgevingsvergunning goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De conceptnota bevat de krachtlijnen van een regeling die de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning integreert. Inmiddels hebben we de adviezen over de conceptnota ontvangen, en die worden nu verwerkt.

We willen ons echter niet beperken tot regelgeving om de nieuwe procesaanpak te implementeren. De kracht van de procesmatige aanpak zit in een aantal vernieuwingen, maar ook in de manier van samenwerken en de openheid die je niet altijd in regelgeving kunt vatten.

De vier bouwstenen van de routeplanner zijn: een procesmatige aanpak, het gelijktijdig laten onderzoeken van zaken, het integreren van inhoudelijke standpunten, zodat je één

sterk standpunt krijgt, en een finale beslissing in een zaak. De filosofie en de werkwijze van de routeplanner voor complexe investeringsprojecten kunnen ook voor andere projecten gebruikt worden.

We zijn van plan om een brede communicatie- en bekendmakingscampagne over de nieuwe procesaanpak van complexe investeringsprojecten te organiseren. We voorzien in stimulansen voor kennisopbouw binnen de Vlaamse administratie en we ontwikkelen ook een koepelwebsite rond de nieuwe aanpak, die informatie biedt over de bouwstenen van de routeplanner en de methodieken om specifieke aspecten aan te pakken. We nemen opleidingsinitiatieven voor de projectleiders van complexe projecten en de Vlaamse administratie engageert zich om te investeren in de competentieopbouw van haar ambtenaren en biedt vormingsinitiatieven aan om te komen tot een echte mentaliteitswijziging. De ambtenaren moeten bij de opvolging en advisering van complexe processen voldoende gemandateerd zijn. De overheidsadministratie moet zich daarop organiseren. We onderzoeken ook de mogelijkheid van aanspreekpunten en begeleidingsmanagers in de Vlaamse administratie. Die zouden lokale overheden wegwijs kunnen maken en begeleiden binnen de Vlaamse overheid.

We organiseren de Vlaamse administratie dusdanig dat naar een geïntegreerd advies kan worden gestreefd. De projectvergadering is daar nu al een goed voorbeeld van. Voor de omgevingsvergunning wordt dergelijke advisering voorgesteld via de omgevingsvergunningscommissie waarin de verschillende commissies geïntegreerd worden.

Al die acties moeten invulling geven aan het streven naar een sneller en beter proces voor investeringsprojecten. Veel van de versnelling wordt gerealiseerd door vroeg in het proces – dat is de essentie van heel de hervorming – goede afspraken te maken en te zorgen voor een verankering van de beslissing, waardoor later tijdverlies wordt vermeden.

Verskillende quick wins zijn al in deze commissie toegelicht. Een eerste quick win is definitief goedgekeurd: de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) krijgt een strategische adviesrol en de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (VLACORO) wordt de facto opgeheven.

Een tweede quick win is de verruiming van het toepassingsgebied van de projectvergadering. Vroeg overleg is essentieel. De verruiming is intussen goedgekeurd en van kracht. De initiatiefnemer van een project kan een beroep doen op de projectvergadering zodra er twee adviezen nodig zijn.

Een derde quick win betreft het planologisch attest. De planologische attesten kunnen nu worden ingediend bij het gemeentebestuur. De decretale basis is hiervoor gelegd en het uitvoeringsbesluit dat de toewijzing begeleidt, is afgerond. Het wordt op korte termijn voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Een vierde quick win is het instellen van het beroep door de leidend ambtenaar. Dat is definitief goedgekeurd en wordt toegepast. Het is beter dat de ambtenaar die het dossier volgt niet bij elke stap in beroep kan gaan, maar dat een leidend ambtenaar een integrale afweging maakt.

Een vijfde quick win is een regelgevend voorstel dat we hebben uitgewerkt om de sectorale machtigingen en toestemmingen maximaal te integreren in de stedenbouwkundige vergunning. Er is geen afzonderlijke machtiging meer nodig. Als een beheerder een gunstig advies geeft, is dat voldoende.

Een zesde quick win is de nieuwe regelgeving die de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd rond de 'handelingen van algemeen belang' die afwijken van de bestemmingsvoorschriften. Na de evaluatie van het bestaande besluit was de nood aan verruiming duidelijk. Met

die regeling zullen meer ‘handelingen’ een vergunning krijgen zonder dat een voorafgaand planningsinitiatief vereist is. De procedure zal aanmerkelijk versnellen. Momenteel loopt een adviesronde over het uitvoeringsbesluit. De decretale wijziging aan de codex die nodig is om de nieuwe regeling in te voeren, is op de sporen gezet.

Minister Joke Schauvliege: Ik geef u nog drie quick wins. De eerste is de integratie van de project-m.e.r. in de vergunningsprocedure. Deze integratie betekent een tijdwinst van drie tot vijf maanden. We hebben de tweede principiële beslissing al genomen in de Vlaamse Regering. Momenteel wordt het advies van de Raad van State verwerkt. Het is de bedoeling dat het dit jaar nog praktijk wordt.

De tweede wordt al in de praktijk toegepast: de ontheffing van het project-MER. Daarbij gebeurt de doorstart veel sneller. Zodra er een uitspraak is, wordt er meteen overgegaan tot het project-MER. De volledige uitleg staat op de website van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Ook dat geeft een tijdwinst van enkele weken tot een paar maanden. Zo wordt er sneller rechtszekerheid gegeven aan iemand die een initiatief wil nemen.

Een derde en belangrijke quick win op het vlak van MER zijn de handleidingen en richtlijnenboeken die we hebben uitgeschreven. Die zijn er al voor geluid en trillingen en binnenkort ook voor lucht. Zo weet iedereen op een heel eenvoudige manier, met een checklist, wat hij moet doen en nagaan om te vermijden dat een dossier wordt afgekeurd door vorm- of inschattingfouten van de initiatiefnemer.

In het kaderdecreet Investeringsprojecten gaan we ervan uit dat het proces bij belangrijke investeringen in drie vakken ingedeeld kan worden. Het eerste deel is de agenderingsfase, het opstarten van het dossier. Het tweede deel is het voortraject, waarin goed wordt voorbereid, zodat men kan overgaan tot de derde fase, de uitwerkingsfase. De agenderingsfase wordt beëindigd met een startbeslissing, een beslissing dat we van start gaan met het alternatievenonderzoek. Dan wordt alles goed voorbereid en komt er een voorkeursbesluit, een belangrijke formele beslissing, die vastlegt waar de investering zal gebeuren en op welke manier. De specifieke uitwerking wordt beëindigd door een projectbesluit.

Het kaderdecreet wordt een proceduredecreet. We hebben ervoor gekozen om in dit decreet zo veel mogelijk soepelheid en flexibiliteit in te schrijven. Het is een manier van werken, maar je moet de ruimte hebben om daarnaast op maat van het project heel specifieke zaken te regelen en uit te werken. Het spreekt voor zich dat verplichte adviezen en onderzoeken, die ook vaak Europese verplichtingen zijn, wel zullen worden verankerd in het decreet, zodat we niet in een rechtvacuüm terechtkomen. Er moet voldoende rechtszekerheid zijn, zowel voor de aanvrager als bijvoorbeeld voor omwonenden.

De toepassing mag niet te ruim zijn. Het moet gaan over complexe projecten die met verschillende beleidsdomeinen te maken hebben en van veel factoren afhangen. Een dergelijk complex project hoeft geen overheidsinitiatief te zijn, het kan ook uitgaan van private projectontwikkelaars zelf. Het project kan zowel van lokaal, provinciaal als gewestelijk belang zijn. Het spreekt voor zich dat we moeten zorgen voor een goede definitie en dat we goed moeten weten voor welke projecten we dit willen invoeren.

Als het gaat over verschillende bevoegdheidsdomeinen, moet je ervoor zorgen dat iedereen er van in het begin bij betrokken is. Dat vraagt een serieuze inzet van mensen en middelen. Daarom moeten we absoluut selectief zijn in de projecten die in aanmerking komen. Als mensen met heel veel projecten bezig zijn, kunnen we ook niet snel vooruitgaan.

We willen absoluut de garantie bieden dat er nog voldoende kwaliteitsaspecten zijn. We willen niet raken aan inspraak en participatie. Er moet sneller rechtszekerheid zijn, maar zonder te raken aan de mogelijkheden tot inspraak en participatie van de burger. Het moet een procedure zijn waarin mensen meedenken om problemen op te lossen. Er wordt

niet meegewerkt aan zo'n proces om honderd nieuwe problemen op te werpen, maar er moeten meteen oplossingen worden aangereikt.

Een ander moeilijk aspect zijn de alternatieven. Vandaag merken we dat nogal laat in het traject plotseling weer alternatieven opduiken. De bedoeling is dat we zo vroeg mogelijk in het traject alle alternatieven bekijken, afwegen wat het beste is, definitief een beslissing nemen en daarop niet meer terugkomen.

Je zou kunnen zeggen dat het voortraject het belangrijkste is. Vooraf moet je met iedereen goede afspraken maken, alle alternatieven bekijken, om dan definitief van start te gaan. Dat zal de belangrijkste tijdswinst zijn. Het moet sneller gaan, maar het moet ook beter zijn.

Momenteel is de eerste startnota goedgekeurd. We zijn nog volop in politieke bespreking over welke projecten precies in aanmerking komen om onder deze procedure te vallen. Natuurlijk is het niet gemakkelijk om dat te definiëren. We zijn dus niet alleen politiek, maar ook juridisch bezig om een goede omschrijving te vinden. Er is sprake van verschillende bevoegdheden, dus met al die partners samen bekijken we hoe zij voldoende kunnen worden betrokken bij de drie beslissingsmomenten.

In april en mei van dit jaar zullen we de adviesraden, deze commissie en alle bevoorrechte getuigen hierbij betrekken, zodat we kunnen komen tot een ontwerp van kaderdecreet dat ruim wordt gesteund en waar ook iedereen in gelooft. In het najaar zou dan een definitief ontwerp van decreet moeten worden ingediend.

Minister Philippe Muyters: Deze commissie heeft een aantal kwaliteitsaanbevelingen gedaan met betrekking tot de procesmatige aanpak van investeringsprojecten. Dan gaat het over omgaan met inspraak en participatie; over de vraag hoe we tot een gezamenlijk en geïntegreerd proces komen; over de vraag hoe we alternatieven zullen afwegen; over de vraag hoe we eenduidige beslissingen zullen nemen, op basis van klikmomenten; en over het bewerkstelligen van het probleemoplossend karakter van procedures.

Wat betreft inspraak en participatie wordt in de nieuwe procesarchitectuur voorzien in twee openbare onderzoeken. Dat is de formele inspraak. Dat betekent echter niet dat verder niet in inspraak en participatie is voorzien, integendeel, maar die wordt dan wel best informeel geregeld. Voor ons is informeel overleg belangrijk in elke fase. Zelfs naar aanleiding van de startbeslissing kan dat nuttig zijn. De agenderingsfase vóór die startbeslissing heeft immers tot doel om te komen tot een eenduidige formulering van het probleem, maar ook van de doelstelling van het project. Informeel overleg met de belangrijkste actoren, ter voorbereiding van die startbeslissing, kan raadzaam zijn om het probleem, maar ook het project voldoende nauwkeurig te kunnen definiëren. Ook verder in het proces, na het voorkeursbesluit, is inspraak zeker belangrijk voor het formuleren van de projectdoelstellingen, met het oog op alternatieve formuleringen. Alleen als er sprake is van transparantie en als er open wordt gecommuniceerd, kunnen we maximaal een beroep doen op de meedenkkraft van de burger. Samen oplossingen zoeken voor geformuleerde problemen lijkt ons heel belangrijk en relevant.

Het participatieprincipe zal worden opgenomen in de decreettekst, maar dat betekent niet dat we gedetailleerde procedures willen inschrijven in het ontwerp van decreet, aangezien dat best informeel geregeld wordt, zodat maatwerk mogelijk blijft. Een procesnota verbonden aan een project lijkt ons een goed instrument om een dergelijk participatietraject uit te werken. Natuurlijk zal de decreettekst een aantal formele consultatierondes bevatten, maar enkel op het einde van elke fase. Als er goede praktijken zijn met betrekking tot inspraak en participatie, dan willen we die ook kenbaar maken. Dat zullen we doen via de website over het project.

Dan is er het punt van het gezamenlijk en geïntegreerd proces. Het doel van een voortraject is om op een geïntegreerde wijze te komen tot weloverwogen afwegingen van verschillende alternatieven om het gerezen probleem op te lossen. Die moeten we filteren, om uiteindelijk de beste oplossing te bereiken, die dan het voorwerp zal uitmaken van het voorkeursbesluit. Maar ook daarvoor, in de agenderingsfase, is het al raadzaam om de potentiële synergieën met andere initiatieven te detecteren. Op vraag van de desbetreffende initiatiefnemers kunnen we die dan ook mee in overweging nemen, indien dat zinvol is. We kunnen bekijken of, als we een bepaald project willen realiseren, er nog andere projecten zijn die in de marge daarvan meteen kunnen worden meegenomen en zo het draagvlak kunnen vergroten. Een lokale overheid die haar initiatieven op die manier bekendmaakt, zal veelal ook sneller dan vandaag te horen krijgen of en waarom haar initiatief al dan niet spoort met het beleidskader van het hogere niveau.

Een projectleider, eventueel ondersteund door een multidisciplinair projectteam, moet het hele proces begeleiden. De belangrijkste actoren en partners maken deel uit van dat team, maar ook andere actoren kunnen worden betrokken. Het projectteam moet ervoor zorgen dat de kwaliteitsdoelstellingen die zijn neergeschreven in de routeplanner, ook worden gerealiseerd. Het projectteam stemt ook af met de politiek en bereidt beslissingen voor. Wat de onderzoeken betreft, leggen we in het ontwerp van kaderdecreet de Europese plan- en project-MER-verplichtingen en de afstemming ervan met de beslismomenten vast.

Het derde punt is de procesmatige aanpak van de alternatievenafweging. Onderzoeken en studies die momenteel vaak achter elkaar, sequentieel, gebeuren, worden minstens in de tijd gelijkgeschakeld zodat er een gevoelige tijdswinst kan worden geboekt. We moeten voor complexe projecten alleszins op een voldoende ruime periode rekenen voor de nodige onderzoeken, maar ook om de resultaten te verwerken in een geïntegreerd document met een ontwerp van voorkeursbesluit. Dat kunnen we dan voorleggen aan een brede groep van actoren en belanghebbenden. Nadien wordt het definitief voorkeursbesluit finaal voorgelegd aan de bevoegde overheid.

We vertrekken bij de onderzoeken van de mogelijke alternatieven van dezelfde informatie en basisgegevens. De te voeren onderzoeken gebeuren zo veel mogelijk gezamenlijk en geïntegreerd. Daarbij wisselen we de opgeleverde resultaten uit zodat ze wederzijds kunnen worden gebruikt. Van bij het begin moet goed worden afgesproken hoe en op basis van welke criteria er zal worden getrechterd. Op die manier kunnen we de minder zinvolle alternatieven tijdens het procesverloop al laten vallen. Ook hier is voldoende transparantie voor de buitenwereld zeer belangrijk.

Het is belangrijk dat het proces wat betreft de aanpak, de participatie, de communicatie enzovoort wordt vastgelegd in een dynamische procesnota. Daarin moeten ook de belangrijkste afwegingscriteria worden opgenomen. Daarnaast zal de nota up-to-date moeten worden gehouden, zodat ze meteen ook het geheugen van de aanpak vormt en de logische stap wordt voor de volgende procesfase.

Het vierde punt zijn de eenduidige beslissingen en de klikmomenten. De startbeslissing vormt het formeel engagement van de betrokken partners om een onderzoeks- en afwegingsproces op te starten. Zo kunnen we een antwoord bieden op een probleemstelling of een doelstelling. Op basis van de inspraak en alternatievenafweging neemt de betrokken overheid een voorkeursbesluit. Eerst moeten we dus weten wat het probleem en de doelstelling zijn. Nadien kunnen alternatieven worden onderzocht, om uiteindelijk tot een voorkeursbesluit te komen, namelijk wat ons voor het gestelde probleem en de gestelde doelstelling het beste alternatief lijkt. Eventueel kan daar reeds een actieplan aan worden gekoppeld met milderende maatregelen en/of een flankerend beleid.

Het voorkeursbesluit is een klikmoment. Nadien kan er niet meer op worden teruggekomen. Het voorkeursbesluit kan bepaalde gevolgen inhouden. Zo kunnen bepaalde zones

worden gevrijwaard van ontwikkelingen die de verdere uitwerking van het voorkeursbesluit zouden hypothekeren. Ook kunnen bepaalde acties worden ondernomen zoals grondverwerving voorbereiden, grondonderzoek doen, archeologisch vooronderzoek opstarten enzovoort. Tegen zo'n voorkeursbesluit kan beroep worden ingesteld. Tegen de startbeslissing is geen beroep mogelijk. Niemand kan opwerpen dat hij er niet mee akkoord gaat dat een onderzoek start. Zodra je echter een voorkeur hebt geuit voor een manier waarop je de doelstellingen of de problemen wilt oplossen, is daar natuurlijk wel beroep tegen mogelijk.

Na de startbeslissing en het voorkeursbesluit volgt het projectbesluit. Met dat projectbesluit zorgen we ervoor dat de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning, maar eventueel ook de noodzakelijke machtigingen en toelatingen, bijvoorbeeld in het kader van het Natuurdecreet of onroerend erfgoed of de toestemmingen van de weg- en de waterbeheerder, evenals alle noodzakelijke bestemmingswijzigingen, vervangen worden door één geïntegreerde en afgewogen beslissing. Op die manier moet het geheel duidelijk worden versneld.

Een vijfde en laatste punt is de probleemoplossende procedure. Het moet mogelijk zijn dat een ontwerp van beslissing wordt aangepakt op basis van de resultaten van het openbaar onderzoek. Betwistingen moeten worden beperkt, in die zin dat men slechts in beroep kan gaan tegen één beslissing en niet langer tegen de beslissing die in een vroegere fase is genomen.

Concreet kan een voorkeursbesluit waarin een bepaalde keuze wordt gemaakt, niet meer worden aangevochten naar aanleiding van het projectbesluit dat op basis ervan is getroffen. Een startbeslissing kan niet worden aangevochten. We voorzien in een maximale afstemming met het nieuwe Vlaams Bestuursrechtcollege (VBRC), waar momenteel hard aan wordt gewerkt. U weet dat een van de grote problemen vandaag is dat, als er een fout is gebeurd, men volledig opnieuw moet beginnen. Het is de bedoeling dat het nieuwe college een beslissing gedeeltelijk kan schorsen of vernietigen en dat het eveneens een gedeeltelijk herstel toelaat. Daardoor kunnen we het corpus van de beslissing overeind houden. Het college zou bij zijn beoordeling bovendien rekening kunnen houden met de procesaanpak en de participatie die vooraf is gegaan aan een besluit.

Minister Joke Schauvliege: Op 23 december heeft de Vlaamse Regering de conceptnota over de omgevingsvergunning goedgekeurd. We wachten nog op een aantal adviezen, om nadien de nota nog wat bij te sturen. Het is de bedoeling om de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning te integreren in een omgevingsvergunning.

Er zijn vijf uitgangspunten of principes, die ook in het kaderdecreet Investeringsprojecten aan bod komen. Een: er moet grote aandacht uitgaan naar het voortraject, een goede samenwerking tussen diverse actoren en een verregaande integratie van procedures. Twee: de participatie of inspraak moet zo vroeg mogelijk gebeuren. Drie: een eenduidige, tijdige en afgestemde advisering en besluitvorming, met één bevoegde overheid, dwingende vervaltermijnen en een geïntegreerde adviesverlening is nodig. Vier: er is nood aan meer maatwerk dankzij een optimale afstemming van het vergunningsproces op de specificiteit van de projecten en hun context. Er is een evenwicht nodig tussen voldoende rechtszekerheid en decretale verankering enerzijds en klantvriendelijkheid en maatwerk anderzijds. Vijf: het vergunningsproces moet niet alleen sneller, maar ook beter worden.

De omgevingsvergunning willen we onmiddellijk op alle bestuursniveaus toepassen. De gemeenten zijn nu al de bevoegde overheid voor stedenbouwkundige projecten en voor gemengde projecten van klasse 2 en 3. Het uniek loket bestaat al voor klasse 2-inrichtingen. Er is dus al een zekere ervaring met het indienen van een gebundeld dossier. Bij de quick wins wees ik al op de integratie van de project-m.e.r. in de vergunningsprocedure en de screeningsprocedure. Het spreekt voor zich dat het project-m.e.r. wordt geïntegreerd in

de omgevingsvergunningsprocedure. Een ander uitgangspunt is de nood aan een geïntegreerde adviesverlening.

De invoering van de omgevingsvergunning moet worden begeleid. Er komt een geïntegreerd syntheseadvies, via een omgevingsvergunningcommissie. De verschillende bestuursniveaus zullen meer bevoegdheden krijgen om te kunnen vergunnen. Dat kan niet snel gebeuren, want er is nood aan begeleiding. De invoering moet dus gefaseerd gebeuren, rekening houdend met de beschikbare knowhow en capaciteit van de gemeenten. Gewestelijke administraties maar ook de omgevingsvergunningcommissie ondersteunen de gemeenten waar dat nodig is.

Fasering betekent dat niet alles in één keer kan. Momenteel ligt het accent op de integratie van de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning. Later proberen wij ook machtigingen en verkavelingsvergunningen te integreren. Verder zullen in de decreetgeving en het uitvoeringsbesluit ook de vereisten op het vlak van dossiersamenstelling, de openbaarmaking en de advisering worden geregeld.

De introductie van de omgevingsvergunning vereist een aanpassing van de VLAREM-lijst (VLAREM: Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning). Een: er zal een verdere declassering van de klasse 1-bedrijven naar klasse 2 gebeuren. Klasse 1 zal voortaan beperkt zijn tot ongeveer 5000 bedrijven, die dan een omgevingsvergunning moeten krijgen. Twee: er is nood aan vereenvoudiging. We moeten zo veel mogelijk bedrijven indelen op basis van hun hoofdactiviteit. Met de invoering van de omgevingsvergunning zorgen we dus tegelijkertijd ook voor een vereenvoudiging en een indeling op basis van hoofdactiviteit. Drie: er moet meer afstemming komen tussen de verschillende rubrieken. Ik denk aan het milieueffectenrapport, de richtlijn Industriële Emmissies (Industrial Emissions Directive) en de VLAREM-rubrieken.

Het voordeel van de omgevingsvergunning is dat de impact op het leefmilieu en de omgeving zich niet zal beperken tot lucht, bodem en water, maar de volledige omgeving zal beslaan, dus ook mobiliteit en de inplanting in het geheel. Het zal een bijzondere meerwaarde bieden dat we daar gezamenlijk rekening mee kunnen houden.

Als we het meteen voor alle niveaus invoeren, houdt dat in dat we ook bij de vergunningverlenende overheid een aantal bijsturingen moeten doen. Bedoeling is dat het college van burgemeester en schepenen bevoegd is als vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, ongeacht het statuut van de aanvrager. Het gaat zowel over private initiatieven als over rechtspersonen en de overheid. Er is wel een uitzondering: als het echt over bovenlokale projecten gaat, beoordelen we op basis van de aard, de omvang en de impact van de aanvragen die op tafel liggen. Die zullen nog op provinciaal of Vlaams niveau worden behandeld.

Wat op provinciaal en wat op Vlaams niveau komt, zal afhangen van een definitie van projecten. Grote projecten van algemeen belang zullen op het Vlaamse niveau vergund worden. Het Vlaamse niveau zal via een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) kunnen delegeren naar het provinciale of gemeentelijke niveau. Dat kan bijvoorbeeld als er een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) is met belangrijke randvoorwaarden.

We zullen binnen de klasse 2-inrichtingen twee categorieën invoeren. Klasse 2A zijn de inrichtingen die heringedeeld worden van klasse 1 naar klasse 2. Klasse 2B-inrichtingen zijn de inrichtingen die vandaag al klasse 2 zijn. De beslissingen over inrichtingen van klasse 2A zullen mee ondersteund worden door de omgevingsvergunningscommissie. We zullen in dat verband zorgen dat er voldoende ondersteuning is van lokale besturen. We beseffen dat het soms om belangrijke bedrijven of initiatieven zou kunnen gaan, en dan is het goed dat een omgevingsvergunningscommissie de lokale besturen kan begeleiden.

Klasse 2B gaat over bedrijven en projecten met minder milieu-impact, zoals benzine-stations, openbare zwembaden en dergelijke meer. Zij zullen ook aan de lokale besturen worden toegewezen. Dat zal gebeuren via een milieuontvoogding. We kennen al de ontvoogding op het vlak van ruimtelijke ordening. Dat werkt goed, we hebben daar goede ervaringen mee. We geloven dat we dat ook kunnen doorvoeren op het vlak van leefmilieu, als de lokale besturen de nodige tijd krijgen om zich daarop te organiseren.

De meldingsplicht en aktename blijven behouden in de omgevingsvergunning, zodat daar niet aan geraakt wordt. Er kan eventueel ook nog geschoven worden tussen klasse 2 en klasse 3, maar dat zal dan in concreto moeten worden uitgewerkt in het decreet.

Gemeentebesturen krijgen meer verantwoordelijkheid, maar er zal een commissie zijn die hen begeleidt. We zullen hen zo veel mogelijk begeleiden, ook in die totale ontvoogding. We hebben als termijn 2015 vooropgesteld. Er is ook een mogelijkheid dat kleinere gemeenten, die niet altijd over voldoende personeel beschikken, kunnen samenwerken en afspraken maken om dat gezamenlijk aan te pakken.

De provincies zullen bevoegd worden voor de klasse 1-omgevingsvergunning, tenzij het expliciet in een lijst is opgenomen en aan het Vlaamse niveau wordt toegewezen. Dat houdt in dat provincies voortaan bevoegd zijn voor de grote industriële, MER-plichtige inrichtingen, maar ook voor Seveso-bedrijven, IPPC-bedrijven (Integrated Pollution Prevention and Control) en dergelijke meer. Hetzelfde geldt voor een aantal andere projecten, bijvoorbeeld inzake recreatie. Grotere planprocessen die betrekking hebben op het grotere grondgebied van de provincie, zullen ook aan de provincie worden toegewezen.

Welke projecten wel nog aan het Vlaamse niveau worden toegewezen, zal worden gedefinieerd. Het gaat over grote projecten van algemeen belang. Dat houdt ook in dat de bijzondere procedure, die nu nog in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is opgenomen, wordt afgeschaft. We zullen voortaan werken met een gesloten lijst van grote projecten, bijvoorbeeld een kerncentrale of een groot distributiecentrum, maar ook heel grote gewestelijke projectzones en belangrijke projecten.

Minister Philippe Muylers: We willen de procedure met betrekking tot de omgevingsvergunning verankeren in een overkoepelend kaderdecreet. Dat decreet zal bepalingen bevatten in verband met de bevoegdheidsverdeling, de adviesverlening, de termijnen enzovoort. Interessante zaken in functie van de integratie van vergunningen worden uiteraard ook opgenomen. Zo zullen voorwaarden bij de omgevingsvergunning kunnen inspelen op zowel exploitatie als ruimtelijke aspecten.

De conceptnota stelt verder voor dat de procedure bij de omgevingsvergunning probleemoplossende mogelijkheden geeft. Zo moet het mogelijk zijn om stukken bij te vragen in functie van de ontvankelijkheid van een dossier, maar eventueel ook bij een beroep tegen beslissingen. Procedurefouten, zoals het vergeten vragen van advies, moeten ook herstelbaar zijn, weliswaar mits een termijnverlenging.

De mogelijkheden om voorwaarden op te leggen en beperkte planaanpassingen door te voeren, willen we verruimen. Het oogmerk is dat de zaak wat betreft impact en inpassing kan worden verbeterd. Er komt ook een ruim inzagerecht in adviezen voor aanvragers en beroepsindieners, voorafgaand aan hoorzittingen. Zo worden verrassingen vermeden en hebben we een grotere kans op debat.

Ik kom tot de procedure in eerste aanleg. Een goed voortraject, vooraleer een dossier voor vergunning wordt ingediend, is voor ons essentieel. Het instrument van de projectvergadering kan daarbij zeker helpen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de bevoegde overheid, die binnen een redelijke termijn beslist over ontvankelijkheid en volledigheid. In principe volgt er dan een openbaar onderzoek, dat wordt geor-

ganiseerd door de gemeente. Vrijstelling zou mogelijk moeten zijn voor eenvoudige zaken. Het advies van de overheidsinstantie wordt dan opgevraagd door de bevoegde overheid. Voor bepaalde dossiers zal dat rechtstreeks bij de omgevingsvergunningscommissie zijn, die een synthese zal moeten afleveren.

De beslissingstermijn komt in een besluit van de Vlaamse Regering. Er zal opnieuw gewerkt worden met dwingende termijnen. Het niet naleven van een termijn zal bijgevolg gelijkstaan met een weigering van de vergunning in eerste aanleg.

Het beroep tegen een beslissing kan worden ingediend door de aanvrager, door elke benadeelde derde of door een milieuorganisatie, door de gouverneur, de gemeente of adviesinstanties. Een beroep wordt binnen dertig dagen na de bekendmaking van de beslissing ingediend bij de deputatie als het om een beslissing van het college van burgemeester en schepenen gaat en bij het college van ministers als het om een beslissing van de deputatie gaat. Het zijn dan de ministers van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu die oordelen. Het beroep schorst de vergunning, tenzij het beroep enkel betrekking heeft op beslissingen houdende vergunning voor verdere exploitatie van de inrichting. In beroep wordt er steeds advies gevraagd, hetzij aan de provinciale, hetzij aan de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie, afhankelijk van het niveau van het beroep. De aanvrager/initiatiefnemer kan op zijn verzoek gehoord worden door de commissie. De beslissing van de beroepsinstantie wordt binnen een redelijke termijn genomen. Als die termijn verstreken is, kan de aanvrager een rappel sturen waarna een dwingende beslissingstermijn volgt. De termijnen komen in een besluit van de Vlaamse Regering.

Het jurisdictioneel beroep is mogelijk bij een nog op te richten Vlaams Bestuursrechtscollege. Dat houdt natuurlijk een bevoegdheidsverschuiving in van een milieuvergunningscontentieux van de Raad van State naar het VBRC. De conceptnota schrijft voor dat in afwachting van de oprichting van het VBRC een overgangsregeling moet worden uitgewerkt voor een goede rechtsbescherming, een eerlijk proces en een redelijke termijn.

De adviesinstanties inzake stedenbouwkundige en milieuvergunningsaanvragen zijn nu vastgelegd in de Vlaamse Codex en in VLAREM, of in uitvoeringsbesluiten op basis daarvan. Dat blijft wellicht min of meer zo voor de aanvragen waarvoor de omgevingsvergunning niet het syntheseadvies van de omgevingsvergunningscommissie zal voorschrijven. Maar het geïntegreerd syntheseadvies van de omgevingsvergunningscommissie zal gebeuren door een lokale commissie ten aanzien van de gemeente voor meer complexe zaken, door een provinciale commissie voor aanvragen die bij de deputatie werden ingediend, en door een gewestelijke commissie als de aanvragen bij de Vlaamse overheid zijn ingediend. Alle omgevingsvergunningscommissies bestaan uit alle gewestelijke adviesinstanties voor de betrokken dossiers en de administratie Mobiliteit en Openbare Werken voor mobiliteitsaspecten. De commissie hoort de aanvrager op zijn verzoek. De commissie geeft een niet-bindend advies. De commissie geeft geen advies voor kleine veranderingen van inrichtingen.

De lokale omgevingsvergunningscommissie geeft advies aan de gemeenten. Er komt er één in elke provincie. Ze adviseert de gemeente over de klasse 2A-inrichtingen. Het kan gaan over stedenbouwkundige dossiers van een bepaalde complexiteit omwille van de omvang en over dossiers waar meerdere adviesinstanties bij betrokken zijn, of omwille van aanvragen van het gemeentebestuur zelf. In de lokale omgevingsvergunningscommissie zetelt een vertegenwoordiger van de betrokken gemeentelijke administratie en eventueel een aantal experts. De commissie bepaalt hoe ze haar advies uitbrengt en hoe ze te werk gaat. De commissie beschikt over een vast secretariaat. We verkiezen een covoorzitterschap vanuit de gewestelijke administraties Milieuvergunningen en Ruimtelijke Ordening. Het voorzitterschap is voor ons in overleg delegerbaar.

Er is één provinciale omgevingsvergunningscommissie per provincie. Ze adviseert de deputatie in alle gevallen waarvoor die bevoegd is, zowel in eerste aanleg als in beroep tegen besluiten van het college van burgemeester en schepenen. De huidige provinciale milieuvergunningencommissies vormen een platform voor een doorstart naar de provinciale omgevingsvergunningscommissie. De provinciale omgevingsvergunningscommissie omvat de bevoegde provinciediensten, een vertegenwoordiger van het college van burgemeester en schepenen, een aantal deskundigen aangeduid door de deputatie en de dienst MER. We houden dezelfde filosofie aan omtrent het covoorzitterschap en de mogelijkheid van delegatie.

Er komt één gewestelijke omgevingsvergunningscommissie. Deze commissie adviseert de ministers van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu in het geval van Vlaamse projecten en in de laatste stap van beroep tegen een besluit van de deputatie. De huidige gewestelijke milieuvergunningencommissie wordt omgevormd tot gewestelijke omgevingsvergunningscommissie. In de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie zetelen eventueel specialisten inzake economie. De meerwaarde daarvan moet nog worden onderzocht voor de opmaak van het regelgevend kader. Deze commissie beschikt over een vast secretariaat. Het covoorzitterschap is ook hier naar voren gebracht, opnieuw met de mogelijkheid van delegatie in overleg.

Minister Joke Schauvliege: De handhaving van de eengemaakte omgevingsvergunning is het sluitstuk. We zullen het huidige handhavingssysteem behouden. Dat staat in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en in het decreet Algemeen Milieubeleid. Het spreekt voor zich dat een controle ter plaatse op goede afspraken moet berusten. Een gecoördineerd handhavingsbeleid moet worden uitgewerkt door de inspecties.

We moeten nog een aantal zaken uitklaren. Wat is het meest geschikte bestuursniveau voor de handhaving? Welke instrumenten kunnen we extra inzetten? Is dat nodig? Het gewest kijkt naar de lokale besturen, maar die zeggen dat ze niet over de nodige middelen beschikken. We willen dit allemaal voor eens en voor altijd uitklaren, aangezien we naar één vergunning gaan. Daar wordt nog verder aan gewerkt en we hopen snel duidelijkheid te krijgen.

De stedenbouwkundige vergunning wordt voor onbepaalde tijd toegekend aan een bedrijf of instelling, de milieuvergunning voor maximum twintig jaar. Als we die twee willen integreren, moet de milieuvergunning ook van onbepaalde duur zijn. Het grote voordeel is de rechtszekerheid en de transparantie voor de inrichtingen. Vaak moet er gedurende die twintig jaar toch nog van alles worden aangevraagd, bijvoorbeeld als de technieken verbeteren of er andere procedés worden toegepast.

Ook de VLAREM- of Europese richtlijnen kunnen veranderen. We onderzoeken of die niet automatisch van toepassing kunnen worden op bedrijven, zonder dat hun vergunning moet worden aangepast. Dat zou een enorme vereenvoudiging betekenen en ook veel minder papierwerk en administratieve last voor bedrijven inhouden. Een permanente milieuvergunning betekent niet dat de burger zich niet meer zou kunnen verzetten tegen een bepaald bedrijf. Ik heb daarnet gezegd dat we er bij elke vereenvoudiging voor zorgen dat er nog inspraak is. Een burger kan op basis van tijdelijke hinder of zaken die fout lopen in een bedrijf, nog altijd vragen dat bepaalde milieuvoorwaarden worden aangepast of aangevuld. Dat is geen nieuwe vergunning, maar een bijkomend onderzoek naar het naleven van de milieuvoorwaarden en de eventuele hinder voor de omgeving. Dat kan ook door bepaalde maatschappelijke groepen worden ingeleid.

Wij zullen ook zelf, ambtshalve, meer controles doen. In een periodieke monitoring en evaluatie van bedrijven zullen we nagaan of de exploitatievoorwaarden niet moeten worden aangepast. Een vergunning die onbeperkt is in tijd, houdt niet in dat alles kan en mag. Er zijn voldoende waarborgen voor de omgeving.

We hebben nu een conceptnota, die een eerste keer door de regering is goedgekeurd. Dat wordt nu voorgelegd aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van de Vlaamse Provincies, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). De meeste adviezen zijn binnen, met bemerkingen en suggesties. Op basis daarvan zullen we de conceptnota bijstellen. Dan zullen we meteen werk maken van een ontwerp van kaderdecreet, zodat we de omgevingsvergunning definitief kunnen invoeren. Daarnaast moet ook het kaderdecreet Permanente Milieuvergunning worden goedgekeurd. Er moet ook een bijsturing gebeuren van VLAREM en er moeten bepaalde elementen van de codex worden aangepast.

De bedoeling is dat we daar heel snel, maar ook grondig werk van maken. Laat ons ook de tijd om dat goed te doen, zodat we geen fouten maken en niets over het hoofd zien, om niet meteen een bijsturing te moeten doen. Het is een redelijk complexe oefening. We maken ons sterk dat we die goed voorbereiden en alle adviesraden mee hebben, net als alle maatschappelijke actoren. Zo kunnen we naar het parlement komen met een goed werkstuk.

II. BESPREKING

De voorzitter: We hebben drie grote onderdelen: de quick wins, het kaderdecreet en de omgevingsvergunning. Ik stel voor dat we de vragen zo ook bundelen. Zijn er vragen over de quick wins?

De heer Lode Ceyskens: Minister Muyters, u verwijst naar sectorale machtigingen. Hoe zit het met de machtigingen die nog bestaan, onder andere voor onroerend erfgoed?

Minister Schauvliege, kunnen we verwachten dat de integratie van het plan-MER in het voortraject van het RUP in het najaar in het kaderdecreet staat?

De heer Bart Martens: We hebben het in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed recent gehad over de integratie van de sectorale machtigingen. In het decreet blijft één bindend advies overeind, dat van het Agentschap Wegen en Verkeer over de overschrijding van de rooilijn bij gewestwegen. Vandaag stelt dat problemen bij het plaatsen van buitengevelisolatie tot 14 centimeter voorbij de rooilijn. Dat zou in principe vergunbaar moeten zijn, maar stuit blijkbaar veelal op een negatief advies van het Agentschap Wegen en Verkeer. Ik wil u graag herinneren aan uw suggestie om dat decreet na een jaar te evalueren, minister, en te bekijken of ook dat bindend advies kan verdwijnen. Het komt uiteindelijk een democratisch verkozen orgaan, de vergunningverlenende overheid, toe om te kijken of bij een negatief advies van het Agentschap Wegen en Verkeer al dan niet de vergunning voor het overschrijden van de rooilijn met buitengevelisolatie wordt toegestaan.

Minister Schauvliege, het is ook nuttig, denk ik, om de handleidingen en de richtlijnenboeken voor het MER aan te passen aan artikel 7bis van de Grondwet. Daarmee is het principe van duurzame ontwikkeling ingevoerd voor al onze beleidsbeslissingen en daaraan is expliciet toegevoegd dat we ook moeten kijken naar de effecten van onze handelingen buiten onze eigen jurisdictie. Vandaag worden er vergunningen afgeleverd of MER's gemaakt voor bijvoorbeeld biomassacentrales die worden gevoed door palmolie die op een onverantwoorde manier wordt geteeld. Op basis van artikel 7bis heeft bijvoorbeeld de bestendige deputatie van Antwerpen al vergunningen geweigerd.

Het lijkt me nuttig om ook dat te objectiveren en het toepassingsgebied van de MER, voor zover dat relevant is, uit te breiden. Dat hoeft uiteraard niet te gebeuren voor elke kleine ingreep, maar als we weten dat onze ecologische voetafdruk buiten Vlaanderen heel groot

kan worden door vergunningsbeslissingen die we hier nemen, kan het nuttig zijn. Minister, in welke mate kunnen de richtlijnenboeken in die zin worden aangepast?

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ceyssens, voor de integratie van de MER-procedure in de milieuvergunning is de eerste principiële beslissing genomen. Dat moet in het najaar een feit zijn.

Een ander aspect van uw vraag is hoe die plan-MER kan worden geïntegreerd in een ruimtelijk uitvoeringsplan. In de uitwerking worden alle MER's geïntegreerd in het ruimtelijk uitvoeringsplan en alle beslissingen die worden genomen. Er komt dus een volledige integratie van de MER in de eindbeslissing. Dat moet een serieuze tijdwinst betekenen. Dat wordt opgenomen in het kaderdecreet.

Mijnheer Martens, u verwijst naar de handleidingen. Als we daarvoor een oplossing willen bieden, moeten we dat ook decretaal meenemen, niet enkel in een handleiding. We zullen onderzoeken of we dat moeten integreren in decreten. Ik wil er wel voor waarschuwen dat we het niet nog ingewikkelder en moeilijker mogen maken. Als je bedrijven die een aanvraag doen, vraagt dat zij in rekening brengen wat de mondiale impact is van een project dat ze in Vlaanderen willen realiseren, wil ik wel eens zien wat de tijdwinst is en hoe we daarmee efficiënt investeringen kunnen aanmoedigen. Ik laat het onderzoeken, maar ik ben nogal voorzichtig om nog bijkomende zaken toe te voegen.

Minister Philippe Muyters: Het klopt dat onroerend erfgoed geen deel uitmaakt van de sectorale machtigingen. Minister Bourgeois bereidt wat dat betreft een nieuw decreet voor. Ik veronderstel dat het beter is het gesprek daar te voeren.

Ik zal de evaluatie zeker doorvoeren. We hebben nu de stap gezet naar de integratie van de machtigingen. Een volgende stap zou dan kunnen zijn dat we, op basis van die evaluatie, bekijken of het bindend karakter van adviezen nog verder kan worden geschrapt.

De heer Dirk de Kort: Minister, in het kader van het ontwerp van kaderdecreet bent u van plan om verder te communiceren over de veranderende procesaanpak. Wanneer zult u dat doen? Zal dat gebeuren wanneer het proceduredecreet voltooid is, of met de diverse stappen, met de quick wins of met de omgevingsvergunning? Ik merk immers een reflex bij sommigen op lokaal vlak, zowel beleidsmensen als ambtenaren, om in het vertrouwde denken en handelen te hervallen. Dat heb ik ook gemerkt bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, die zich enkel richtte op de vraag of er nu een extra taakbelasting is voor de gemeenten, terwijl men er net zo goed op kan wijzen dat gemeenten op dat vlak worden erkend en meer autonomie krijgen. Daarom is het enorm belangrijk om daarover te communiceren.

Wat participatie betreft, had u het over een gespecialiseerde dienst, of een contract met één of meer externen. U hebt het ook gehad over de meedenkkraft van de burgers. Wat moet ik me daarbij voorstellen? We hebben bijvoorbeeld gevraagd, en ook verkregen, dat op die meedenkkraft ook een beroep zou worden gedaan bij het Masterplan 2020. Dat gebeurt nu onder leiding van gouverneur Berx. Ik merk echter dat ter zake telkens maar één bepaalde groep mensen wordt benaderd. De positief meedenkende mensen, het bedrijfsleven mis ik op dat moment. Zijn er nog verdere aanbevelingen met betrekking tot participatie in de toekomst? Zal dat nog verder worden uitgewerkt? Het mag niet enkel gaan over participatie door de klagende burger: ik zou ook de positieve burger hier verder bij willen betrekken.

De heer Bart Martens: Ik denk dat die meedenkende burger vandaag vooral in de kennisgevingsprocedure wordt betrokken. Bij het begin van een proces zet men uiteen welk project men wil realiseren, wat de alternatieven zijn die men van plan is te onderzoeken in een plan-MER, en welke effecten men wil onderzoeken. De burgers en het verenigingsle-

ven krijgen dan de kans te zeggen welke alternatieven of effecten ze eveneens onderzocht willen zien. Alleen moeten we vandaag vaststellen dat die kennisgevingsprocedure een passieve vorm van openbaarheid van bestuur is: men moet al goed ingewijd zijn om te weten dat er een kennisgevingsprocedure loopt. Ik vraag me af of we ter zake niet moeten voorzien in een vorm van actieve openbaarheid. Ik weet niet of dat in die procesaanpak vervat zit. Ik hoor hier dat er wordt voorzien in een formeel consultatiemoment na elke fase, na de agenderingsfase, na het voortraject en na de uitwerkingsfase. Is het de bedoeling dat die formele consultatie op het einde van de agenderingsfase ook de kennisgevingsprocedure is? Kan de bevolking op dat moment haar creativiteit loslaten? Kunnen de burgers dan zeggen welke alternatieven in het voortraject ze ook onderzocht willen zien, of wordt dat nog op een andere manier georganiseerd?

In de toelichting werd gesteld dat men plan-MER en project-MER formeel wil regelen. Dat moet ook, op basis van de Europese regelgeving. In de aanbevelingen heeft deze commissie ook gepleit voor een integrale effectenbeoordeling. Zeker als het gaat over complexe en dure projecten, waar we als overheid heel veel geld aan besteden, hadden we ook gepleit voor maatschappelijke kosten-batenanalyses, waarvan de milieueffectrapportage een onderdeel kan zijn. Het lijkt me dat er voor projecten met belangrijke mobiliteitseffecten ook een mobiliteitseffectrapportage nodig is. Dat kan allemaal worden opgenomen in een INTEGER, een integrale effectenrapportage. Het lijkt me zinvol daarover ook richtlijnen uit te vaardigen. Vandaag hebben we geen omschreven procedures, geen kwaliteitsstandaarden waaraan een dergelijke maatschappelijke kosten-batenanalyse wordt getoetst. In Nederland is dat wel zo: het Centraal Planbureau heeft daar richtlijnenboeken opgesteld die bepalen hoe een dergelijke maatschappelijke kosten-batenanalyse eruit moet zien.

In Vlaanderen werkt de opdrachtgevende administratie de maatschappelijke kosten-batenanalyse uit. Een paar weken geleden hebben we dat nog gezien voor het Schipdonkkanaal, met de NV Waterwegen en Zeekanaal. Die administratie gaat dan bewijzen dat haar eigen projecten nuttig, nodig, zinvol en superrendabel zijn, maar dat kunnen we bezwaarlijk een onafhankelijke analyse noemen. Wat de milieueffectrapportage betreft, beschikken we over een dienst MER die de kwaliteit van dat MER uiteindelijk moet waarborgen, die daar zijn stempel op moet zetten, maar voor maatschappelijke kosten-batenanalyses hebben we dat niet. Misschien is het een idee om het Rekenhof ter zake een rol te geven. Nu gaat het Rekenhof vaak naderhand beoordelen of we middelen goed hebben besteed. Waarom zou het Rekenhof ook niet proactief, in het kader van een kwaliteitswaarborg voor de maatschappelijke kosten-batenanalyses met betrekking tot complexe nieuwe investeringsdossiers, bekijken of die dossiers goed in elkaar zitten en relevant zijn, en of het overheidsgeld goed besteed is?

De budgettaire marges waarbinnen we moeten opereren, worden zeer beperkt. De vraag naar complexe investeringsdossiers is zeer groot. We moeten dus keuzes maken. Het goed en op een objectieve manier presenteren van de kosten en de baten van complexe investeringsdossiers zal onontbeerlijk worden in onze besluitvorming. Trouwens, ook in het kader van de natuurbehoudswetgeving lijkt een dergelijke maatschappelijke kosten-batenanalyse nodig als er speciale Europese beschermingszones in het gedrang komen. De Europese natuurbehoudswetgeving bepaalt immers dat, als er significant negatieve effecten zijn op Habitat- of Vogelrichtlijngebieden, dergelijke plannen maar kunnen worden doorgezet bij ontstentenis van alternatieven en mits kan worden aangetoond dat er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn. Hoe kunnen die dwingende redenen beter worden aangetoond dan via een objectieve maatschappelijke kosten-batenanalyse? Is het de intentie dat effectenonderzoek ruimer te zien dan enkel de milieueffecten? Mij lijkt dat nodig. Het lijkt me ook nodig de mobiliteitseffecten beter in kaart te brengen voor we beslissingen nemen, zodat we daarna desgevallend in de voorkeursbeslissing en de vergunningen die daaruit zullen voortvloeien in het projectbesluit, ook voorwaarden qua mobiliteit kunnen opnemen.

Dat zal volgens mij ook één van de voordelen worden van een omgevingsvergunning, waarbij je niet alleen voorwaarden oplegt op het vlak van stedenbouw en milieuexploitatie, maar ook op het vlak van mobiliteit. Men zou voor vervoersgenererende activiteiten bijvoorbeeld kunnen opleggen dat men in een bedrijfsvervoerplan of bedrijfszonevervoerplan voor een nieuw bedrijventerrein voorziet, zodat je niet enkel de enge milieu- en stedenbouwkundige voorwaarden oplegt.

Hoe zal de toegang worden geregeld en hoe kunnen we voorkomen dat het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden? In het arrest over het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan van Dendermonde heeft de Raad van State gezegd dat de informatie van het kennisgevingsdossier bij een integratiespoor via andere kanalen verloopt dan indien men vooraf het plan-MER opmaakt voor het uitvoeren van een RUP. De Raad van State beschouwde het dus als een schending van het gelijkheidsbeginsel en oordeelde dat het moest worden vernietigd. De vraag is of we ons hier niet op hetzelfde gladde ijs begeven indien we voor sommige procedures op een niet-geobjectiveerde manier versnelde of andere procedures in het leven roepen dan voor andere procedures. Hoe kunnen we diezelfde kritiek voorkomen? Hoe kunnen we garanderen dat het gelijkheidsbeginsel wordt gerespecteerd?

Voorziet de regering in een rol voor het parlement om uit te maken wat complexe investeringsprocedures zijn die van de faciliteiten van het kaderdecreet gebruik zullen kunnen maken? Minister, in de Codex Ruimtelijke Ordening staat dat het Vlaams Parlement oordeelt over strategisch belangrijke investeringsprojecten die gebruik kunnen maken van de faciliteiten waar de codex in voorziet om gelijktijdig de aanpassing van het ruimtelijk structuurplan en het RUP op te maken. Wordt er in dit kaderdecreet ook een rol weggelegd voor het parlement? Of zal er op een andere manier gefilterd worden en een selectie gebeuren van projecten die in aanmerking kunnen komen voor het kaderdecreet?

In de toelichting werd gesteld dat het de bedoeling is om de voorkeursbeslissing voor beroep vatbaar te maken en het nieuwe bestuursrechtcollege daar een rol in te laten spelen. Zal dat juridisch mogelijk zijn? We hebben destijds kunnen aantonen dat het, wegens de vermeende achterstand die er nog was bij de Raad van State – achteraf bleek dat dat contentieux was opgekuist – nodig was om te kunnen beslissen over een eigen administratief rechtcollege om snel uitspraken te kunnen doen over beroepen tegen stedenbouwkundige vergunningen. U weet dat de voorwaarden om op basis van artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen dergelijke impliciete bevoegdheden te kunnen uitoefenen redelijk streng zijn. Het feit dat de impact op de federale bevoegdheden marginaal was, was één van de doorslaggevende argumenten voor de afdeling Wetgeving voor de Raad van State om toch zo'n administratief rechtcollege op te richten.

Een tweede argument was dat we dat echt nodig hadden om onze gewestelijke bevoegdheden op een degelijke manier te kunnen uitoefenen en niet te moeten wachten op de Raad van State om snel recht te kunnen spreken. Dat laatste voordeel, het snel recht kunnen spreken, hebben we nog niet kunnen waarmaken met onze Raad voor Vergunningsbetwistingen. De Vlaamse Regering werkt daar hard aan en via een voorstel van decreet zullen we proberen bijkomende verbeteringen aan te brengen. Het zal niet evident zijn om aan te tonen dat de impact op de federale bevoegdheden marginaal is. Zo'n voorkeursbeslissing gaat namelijk ook over planologische aspecten, dus niet enkel over een klassieke stedenbouwkundige vergunning.

Hebt u juridisch onderzocht in welke mate we van die impliciete bevoegdheden gebruik zouden kunnen maken om die voorkeursbeslissing en de beroepen daartegen ook bij het eengemaakt bestuursrechtcollege te krijgen? Acht u de kans groot dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State toelaat dat wij ook dat soort rechtspraak op het niveau van Vlaanderen uitoefenen?

De heer Dirk Peeters: Minister, ik wil u een vraag stellen over de agenderingsfase. U zegt dat er altijd informeel vooroverleg is. Ik heb daar niets op tegen, maar ik vind het wat vaag en denk dat er mogelijk problemen uit kunnen voortkomen. Ik ben het niet eens met wat de heer de Kort zei, namelijk dat de klagers het voortouw zullen nemen. Mogelijk zijn er stakeholders die met voorkennis en voorsprong aan het debat beginnen. Dat moeten we absoluut vermijden. Gezien het belang van de eerste stap, de fase van het analyseren van het probleem en het bepalen van de doelstellingen, zit daar de kiem van de oplossing en het spoor dat zal worden gekozen. Die fase wordt dan afgerond met een startbeslissing die niet voor beroep vatbaar is. Dat baart mij zorgen. Indien we dat niet beter formaliseren, vrees ik dat we de kiem leggen voor een conflict. Wat mij betreft, moet een beroep niet meteen mogelijk zijn, maar moet die startbeslissing inhoudelijk toch goed worden omschreven en omkaderd. Er moet inhoudelijk worden afgebakend wat daar al dan niet in vervat zit.

Een logisch gevolg van mijn argumentatie is dat die inspraakronde niet informeel gebeurt, maar wel degelijk geformaliseerd wordt en uitnodigend werkt, zodat zo veel mogelijk mensen worden betrokken. Gezien het belang van de eerste stap, moeten we daar de nodige zorg aan besteden.

Minister Philippe Muyters: Heel wat vragen gaan over het aspect van de agendering in de startbeslissing.

Mijnheer de Kort, ik vind het een goede suggestie om de duiding mee te nemen in de communicatie en het Vlaams Parlement daar meer bij te betrekken.

Wat de meedenkkraacht van de burger betreft, wil ik toch nog eens duidelijk wijzen op het verschil. Het is voor ons duidelijk dat de kennisgeving zeer vroeg moet gebeuren. Je hebt een doelstelling, een idee over iets. Nadien onderzoek je welke problemen er kunnen zijn. Het einde van die fase is de startbeslissing, waarin wordt gesteld hoe het project er zal uitzien. De doelstelling en de problemen die zich kunnen voordoen, worden daar zuiver gesteld. Het is logisch dat je de burger daarbij betreft. Anderzijds is het logisch dat je daar geen formele openbare zitting over kunt organiseren, omdat er nog geen concreet plan is.

De kennisgeving moet dus veel vroeger gebeuren en niet slechts in de formele fase, die start bij de trechtering. Vandaag is het zo dat het trechtereffect zich pas bij het voorkeursbesluit voordoet. In de procedure zelf – dus niet in de achterkamers – kan worden opgenomen dat zeer vroeg – in de agenderingsfase – de betrokkenen informeel op de hoogte worden gesteld.

Mijnheer Peeters, men kan de nieuwe aanpak niet vergelijken met de huidige. We willen dat die ideeën in een veel vroegere fase aan bod komen. We hechten groot belang aan de agenderingsfase. Daar moet men tijd insteken, want in die fase wordt een draagvlak gecreëerd. In het voortraject gaat men dan op zoek naar de mogelijkheden en naar de voor- en nadelen van bepaalde opties.

De rol van het Vlaams Parlement en de soepelheid van de procedures moeten we nog bepalen. We zullen ook onderzoeken of het bestuursrechtcollege een rol kan spelen in de beroepsprocedure.

Minister Joke Schauvliege: Er is gevraagd om niet enkel rekening te houden met milieu-effecten. Dat is precies de bedoeling: we willen in het voortraject alles meenemen: natuur, mobiliteit, volksgezondheid, de MER's en de alternatieven. Het wordt één geïntegreerd pakket, met adviezen en een afweging van alternatieven.

Mijnheer Martens, u stelt voor om bij de inspraak directer met de omgeving te communiceren. In de vorige legislatuur hebben we daar in de commissie veel over gediscussieerd.

De vraag rees of alle omwonenden moeten worden aangeschreven. We moeten daarmee opletten, al begrijp ik uw zorg. Als we dat decretaal zouden verankeren, dan zetten we de deur wagenwijd open voor procedurefouten. Het volstaat dat één persoon niet op het juiste adres wordt aangeschreven om de hele procedure nietig te laten verklaren. De initiatiefnemer heeft er natuurlijk alle belang bij om in het voortraject zo veel mogelijk mensen bij de zaak te betrekken. In de handleiding zal dat worden opgenomen. Het zou echter niet verstandig zijn om, naast wat Europa oplegt, nog meer verplichtingen decretaal te verankeren: hoe meer vormvoorschriften er zijn, hoe meer vormfouten er kunnen worden gemaakt en hoe meer vernietigingen de Raad van State kan uitspreken. Dat willen we voorkomen.

U hebt een punt wanneer u het over de gelijke behandeling hebt. We zijn dat juridisch aan het uitklaren. We moeten ervoor zorgen dat de ene niet meer beroepsmogelijkheden heeft dan de andere, ook al omdat dat aanleiding kan geven tot procedurefouten. Het is de bedoeling dat iedereen recht heeft op een vereenvoudigde procedure met meer rechtszekerheid. Iedereen zal op dat vlak een gelijke behandeling krijgen. Daarom willen wij een goede, zuivere definitie van wat een belangrijk project van algemeen belang is.

De heer Bart Martens: Ik heb er niet voor gepleit om iedereen individueel aan te schrijven, maar wel om de kennisgevingsprocedure een formele plaats te geven in het traject. Pas na elk van de drie fases wordt in een formeel consultatiemoment voorzien. Ik leidde daaruit af dat dat het enige overleg was. De kennisgevingsprocedure is een belangrijk formeel element. Misschien is het wel het belangrijkste formele element om het meedenkend vermogen van de levende krachten in de samenleving maximaal aan te boren. Ik suggereer om daar een actiever openbaar moment van te maken. Dat kan via een informatievergadering – in het kader van milieuvergunningen gebeurt dat al – waarom zou dat niet kunnen in het kader van een kennisgevingsprocedure? Dat moet niet gebeuren via een document dat ter inzage ligt en de ingewijden tot suggesties kan inspireren. Men moet daar de boer mee opgaan. Het zou een aantal kwaliteitsvoorschriften kunnen uitwerken waaraan dergelijk actief openbaar moment moet beantwoorden.

De heer Luc Goedertier: De routeplanner werd vroeger al eens toegelicht. Vandaag hebben we gerapporteerd over de gevolgen ervan. Het kaderdecreet is er één element van. We zijn de routeplanner nog verder aan het uitwerken. Er zullen acties worden ondernomen op het vlak van communicatie en vorming, maar ook voor de terbeschikkingstelling van de routeplanner zelf, onder andere via een website. De routeplanner wordt een volledig uitgeschreven proces over de manier waarop de zaak met verschillende bouwstenen het best kan worden aangepakt, zonder daarmee de deur te sluiten voor alternatieven. De routeplanner zal stappen, tussenstappen en methoden aanreiken om dat in elke fase op de beste manier aan te pakken. Het gaat dan onder meer over de geïntegreerde aanpak van onderzoeken, de kennisgeving en de maatschappelijke kosten-batenanalyse van mobiliteitsaspecten en dergelijke.

In het kaderdecreet komen enkel de elementen die echt formeel vastgelegd moeten worden: de punten waarin men geen fouten mag maken en waarop men wordt afgerekend. Hoe men vorm geeft aan maatwerk en flexibiliteit leggen we best niet in regelgeving vast. Veel zaken in verband met de kwaliteit van de aanpak, de integratie en het doel om het met zo veel mogelijk betrokkenen op maat van de burger aan te pakken, staan niet in de routeplanner.

Er is een externe opdracht gegeven om dat uit te schrijven. We hopen dat dit tegen het einde van 2012 rond is. Op het moment dat het kaderdecreet in werking treedt, moet alles via een website ter beschikking zijn. Dan ontstaat weer een nieuw proces van communicatie, vorming van projectleiders en ondersteuning van gemeenten. Parallel proberen we om de omgevingsvergunning uit te rollen, zodat ook andersoortige projecten – projecten die bij wijze van spreken uit de boot van het kaderdecreet vallen – van gelijkaardige voordelen

kunnen genieten. Zeker op het moment dat de omgevingsvergunning-plus er zal komen, met daarin de integratie van andere zaken dan de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning, kunnen we garanderen dat er een geïntegreerd advies komt.

Er ontstaat ook een integratie van allerlei soorten projecten. Eigenlijk zou er dus niet zo veel verschil mogen zijn met andere projecten. Alleen weten we dat met dit kaderdecreet de overheid moet kunnen garanderen dat ze nog veel gecondenseerder en met iedereen op een en hetzelfde moment aan die zaak bezig kan zijn.

De voorzitter: Misschien is het goed dat we nog eens een geactualiseerde timetable, een soort scorebord, toegestuurd krijgen.

Dan komen we nu tot het derde luik, de omgevingsvergunning.

De heer Dirk Peeters: Ik begrijp de vraag van steden en gemeenten naar meer ondersteuning van gemeentebesturen. Op het vlak van milieuvergunningen komt er door de declassering een pak werk naar de gemeenten. Mijn aanvoelen is dat kleinere gemeenten niet altijd de knowhow in huis hebben voor de techniciteit van milieuvergunningsdossiers. De omgevingsvergunningscommissie zal de gemeenten dan wel ondersteunen, maar dat zal, zeker in een opstartfase, niet voldoende zijn om gemeentebesturen de omslag te laten maken. Ziet u nog andere mogelijkheden om gemeentebesturen echt te helpen bij die omslag, eventueel met bijkomend personeel of middelen?

In het kader van de ontvoogding van de gemeenten is de stedenbouwkundig ambtenaar een belangrijke figuur geworden in het ruimtelijkeordeningsbeleid en het vergunningenbeleid van een gemeente. Het is ook iemand die een stevige positie heeft ten opzichte van het schepencollege. Als nu die omgevingsvergunning ingang vindt, komt er ook een belangrijk luik rond milieu en milieuvergunningen bij. Hoe ziet u in de toekomst het functioneren van de stedenbouwkundig ambtenaar op het vlak van de omgevingsvergunning?

Het lijkt mij niet zo evident dat een persoon de knowhow heeft om die twee aspecten van een vergunning goed in te schatten en te kunnen evalueren en goed te kunnen adviseren aan het college van burgemeester en schepenen. Er is mijns inziens speciale omkadering nodig voor die specifieke functie in de gemeente, ofwel een duidelijke omschrijving van de toekomstige taak.

De heer Lode Ceysens: Ik wil even inpikken op het standpunt van de VVSG. De nota is vrij negatief, maar het uiteindelijke standpunt van de VVSG is veeleer positief. Het is mij niet meer duidelijk door wie de VVSG nu gerund wordt: door de stafleden die de nota voorbereiden of door onze vertegenwoordigers die de uiteindelijke besluitvorming doen. Het zou goed zijn dat er eens een bijkomend contact is met de VVSG. Er wordt een bijzonder negatief beeld geschetst van de omgevingsvergunning. Als ik dan zelf de nota's raadpleeg die hier in het Vlaams Parlement voorhanden zijn, blijkt dat er enkel nog maar een conceptnota is van de Vlaamse Regering die de ideeën schetst voor de omgevingsvergunning.

Een jaar geleden stond minister Muyters hier bijna in een schiettent in het kader van het Vrijstellingen- en het Meldingsbesluit. Het was een goed besluit, maar er werd een negatief imago rond opgehangen, dikwijls gebaseerd op desinformatie. We moeten erover waken dat de omgevingsvergunning niet dezelfde weg opgaat en dat er op basis van desinformatie een negatief beeld wordt opgehangen, nog voor ze er is.

Minister Muyters, er komen drie omgevingsvergunningscommissies. Zijn die alle drie nodig? Op welk niveau we vandaag ook advies vragen over bijvoorbeeld mobiliteit, we komen toch bij de gewestelijke ambtenaren terecht, die de expertise hebben om dat advies te verlenen.

Ik geloof dat in de omgevingsvergunningscommissie de succesfactor van de omgevingsvergunning ligt. Het zal heel belangrijk zijn om een performante commissie te hebben die duidelijke adviezen aanlevert waar het vergunningverlenende bestuur effectief iets mee kan doen. Als het een performant en geïntegreerd advies is, kan dat mijns inziens ook een ondersteuning voor de gemeentebesturen betekenen. Het mag niet het optelsommetje zijn van de verschillende departementen die hun advies geven voor hun bevoegdheid.

In het advies van de SERV, de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Minaraad wordt er terecht op gewezen dat een omgevingsvergunning meer is dan het in elkaar integreren van de juridische procedures, en dat men ook de verschillende adviezen moet afwegen.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik deel de mening dat de adviezen geïntegreerd moeten worden. Het is belangrijk dat er samen naar oplossingen wordt gezocht, want van tegenstrijdige adviezen kun je eenvoudigweg geen optelsom maken.

Het is heel belangrijk dat de gemeenten goed ondersteund en geïnformeerd worden. Er wordt uitgegaan van de ontvoogding van de gemeente, maar is het wel haalbaar om ze tegen 2015 allemaal te ontvoogden? Voldoende ondersteuning zal zeker nodig zijn.

Wat de handhaving betreft, worden er voorlopig geen wijzigingen doorgevoerd. Afstemming zal wel noodzakelijk zijn. Ik heb begrepen dat er een onderzoekstraject zal worden opgestart. Wat is daar het precieze tijdsplan van?

De heer Bart Martens: Ik merk dat de Minaraad, de SERV en de SALV zich in hun advies wat ongerust maken over de bestuurskracht van de gemeenten om dat allemaal aan te kunnen. Niemand trekt het nut en de noodzaak van een omgevingsvergunning en de integratie van bouw- en milieuvergunning in twijfel, maar het geheel zou gepaard gaan met een belangrijke deklasseringsoefening voor klasse 1-inrichtingen, met als gevolg dat er een belangrijke extra werklast bij de gemeenten komt.

In het advies van de Minaraad, de SERV en de SALV wordt erop gewezen dat in het kader van Ruimtelijke Ordening de ontvoogdingsprocedure er nog altijd niet toe geleid heeft dat de helft van de gemeenten ontvoogd is. Dus bijna tien jaar nadat het decreet over de ontvoogding van kracht is geworden en na verschillende keren uitstel te hebben verleend en na alle faciliterende maatregelen die we hier in het parlement hebben goedgekeurd, moeten we vaststellen dat nog altijd maar 100 van de 308 gemeenten ontvoogd zijn. Men gaat er in de conceptnota van de Vlaamse Regering van uit dat het tegen 2015 308 gemeenten zullen zijn, maar het lijkt me een serieuze klus om dat te klaren. Overschatten we de bestuurskracht van een groot deel van onze gemeenten niet?

De voorzitter: Een van onze aanbevelingen aan de regering is om te zaken sneller, zorgvuldiger en meer geïntegreerd te laten verlopen als daar een instrumentarium voor wordt aangereikt. De vragen omtrent de stedenbouwkundige ambtenaar lijken me ook heel terecht.

De heer Bart Martens: Er lopen drie discussies door elkaar: over het creëren van de omgevingsvergunning, over de declasseringsoperatie die daaraan vasthangt en over de permanente vergunning. Dat is misschien wel een stap vooruit op het vlak van rechtszekerheid. De tijdelijke vergunning heeft echter ook voordelen.

Als er schaarste-effecten mee gemoeid zijn, bijvoorbeeld bij grondwaterwinning, gaan we die vergunning dan ook permanent maken? Als we bijvoorbeeld vaststellen dat we de winning met 50 procent moeten afbouwen om opnieuw een 'steady state' te verkrijgen, wat doen we dan? Voor de afvalverbrandingsovens zijn we voor het vergunnen uitgegaan van een krappe planning. Gaan we dan alle bestaande ovens 'ad infinitum' als vergund beschouwen? Dat is niet van die aard om een technologische dynamiek in de sector te

stimuleren en het afbouwen van een bepaalde sector tot binnen de grenzen van een milieu-gebruiksruimte waar te maken. Gaan we die permanente vergunning ook toekennen aan zonevreemde bedrijven en inrichtingen? Vandaag is de tijdelijkheid van de vergunning vaak een instrument om de exploitant aan te zetten tot de nodige studies en de verbetering van zijn processen. Die druk valt dan natuurlijk weg. Ik zou die discussie willen loskoppelen van de omgevingsvergunning.

Er zijn nog vragen over de handhaving, het beroep, de registratie, de milieuvergunningen-databank. Alle 308 gemeenten hebben nu een databank voor de stedenbouwkundige vergunningen. Hoe gaan we daarmee om? Hoe komen we tot één databank? Die vraagstukken lijken op het eerste gezicht nogal administratief van aard, maar ze moeten wel worden uitgeklaard vooraleer we met zo'n instrument starten. Het ergste wat we nu kunnen doen, is een systeem in de steigers zetten dat achteraf niet blijkt te werken of dat administratief vastloopt. Als we ermee op de proppen komen, moet het beter, sneller en slagkrachtiger zijn. We moeten de bestuurskracht hebben om de vergunningen niet alleen sneller af te leveren, maar ook kwaliteitsvol. Alle knowhow omtrent de klasse 1-vergunningen zit vandaag bij de provinciale vergunningscommissies. Het is niet evident om die knowhow niet aan te boren.

Minister Philippe Muylers: Ik ben het eens met de tussenkomsten: als we de kar overladen, raken we niet meer vooruit. Het Vlaams Economisch Verbond (VEV) heeft in 1987 al gesproken over de integratie van vergunningen. Deze commissie wil uitdrukkelijk stappen zetten. We moeten alles goed overdenken en er moeten kwaliteitsgaranties aan verbonden zijn.

We hebben nu de conceptnota. Het is de bedoeling dat we de adviezen kunnen weerleggen indien ze kunnen worden weerlegd en onze conceptnota verbeteren waar verbeteringen nodig zijn. We moeten zeker aandacht besteden aan de communicatie, maar we hebben precies adviezen gevraagd om te weten waar de gevoeligheden liggen en wat we nog kunnen verbeteren aan onze conceptnota.

Ik meen dat u allemaal hebt gemerkt dat we aanzienlijk vooruitgang boeken. We gaan de goede richting uit, en die komt eigenlijk volledig overeen met de basisfilosofie die deze commissie in het verleden naar voren heeft gebracht.

Men heeft het gehad over de stedenbouwkundig ambtenaar. Vaak is er ook een milieu-ambtenaar. Zij zullen moeten samenwerken. Natuurlijk moet er een geïntegreerd advies zijn, geen verschillende adviezen naast elkaar, maar één advies, waarmee iedereen verder kan.

Mevrouw Eerlingen, heel wat gemeenten zijn nog niet ontvoogd. Mocht echter elke gemeenten die al aan de vijf voorwaarden voldoet, de ontvoogding aanvragen, en we tellen de gemeenten daarbij die bijna voldoen aan de vijf voorwaarden, dan is er al sprake van twee derde. Het is ook onze bedoeling om daar een actieplan aan te koppelen, om aan de ontvoogding tegen 2015 te kunnen werken.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Eerlingen, u vroeg wanneer we een beter zicht hebben op de gezamenlijke handhaving. Het is de bedoeling dat we eind deze maand een gezamenlijke nota ontvangen en dit voort uitwerken.

Het spreekt voor zich dat er een goede afstemming moet zijn met de VVSG. We moeten ervoor zorgen dat we elkaar niet tegenwerken. Het is natuurlijk altijd een moeilijke evenwichtsoefening. Bij milieuhandhaving is het al langer zo dat gemeenten soms wat bang zijn voor te veel verantwoordelijkheid, maar anderzijds zijn ze wel vragende partij voor meer autonomie en het ten volle opnemen van verantwoordelijkheid. We moeten echt

inzetten op die begeleiding. Ook het feit dat men intercommunaal kan samenwerken, kan misschien een oplossing bieden. Ik ga ermee akkoord dat we dat verder moeten uitwerken.

Mijnheer Martens, wat betreft de permanente vergunning, kan ik zeggen dat de concept-nota natuurlijk principieel is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Iedereen heeft dat principe van de permanente milieuvergunning mee goedgekeurd. We zijn nu bezig met de vraag hoe we dat concreet uitwerken. Het is natuurlijk ook zo dat niet alles koste wat het kost voor onbepaalde duur moet zijn. Er zijn dus nog voldoende mogelijkheden om die vergunning op maat aan te passen.

Als we echter gaan naar een omgevingsvergunning, lijkt het me niet logisch dat we iedereen die een dergelijke omgevingsvergunning heeft, zouden verplichten om om de twintig jaar een volledig nieuw dossier in te dienen. Dat beantwoordt ook niet aan de conclusies van deze commissie. We voeren met veel plezier uit wat het parlement ons heeft opgedragen, maar we moeten oppassen dat we het niet zwaarder maken, maar effectief vereenvoudigen in de praktijk. Dat is mijn grootste zorg en ook die van minister Muyters. We hebben er allemaal belang bij om het echt te vereenvoudigen, werkbaar en aanvaardbaar voor iedereen.

Minister Philippe Muyters: Moeten het drie vergunningscommissies zijn? We hebben dit als uitgangspunt genomen. U hebt een punt, mijnheer Ceyssens, maar laat ons nu kijken of het nuttig is. Als het nuttig is om er drie te hebben, zullen we dat motiveren. Je moet goed kijken dat het niet in eerste aanleg en vervolgens in beroep dezelfde commissie is. We moeten vermijden dat je in een situatie komt dat je, eens er een advies is gegeven, telkens bij dezelfde commissie komt. Het beroep moet voldoende onafhankelijk zijn.

De voorzitter: Op 3 maart 2010 is onze resolutie eenparig in het parlement goedgekeurd. Nu zijn we twee jaar verder. De communicatie wordt erg belangrijk, om aan te tonen dat regering en parlement werken naar een eindpunt, dat de start kan betekenen van een nieuw soort dynamiek in Vlaanderen. Daarvoor zullen we de minister en de verantwoordelijke van het projectteam nog eens uitnodigen.

Johan SAUWENS,
voorzitter

Dirk PEETERS,
verslaggever